

مدلسازی پراکنده شدن ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن/آب با استفاده از شبکه عصبی و رگرسیون چند متغیره

زهرا ایزدی^۱، علی نصیرپور^۲، محبوبه استاذزاده^{۳*}

۱- گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران

۲- گروه علوم و صنایع غذایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران

۳- دانشجوی دکتری علوم و صنایع غذایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، واحد بین الملل، مشهد، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۶/۰۳

تاریخ دریافت: ۹۵/۰۵/۱۲

چکیده

فیتواسترولها ترکیبات نامحلول در آب می‌باشند. تهیه‌ی امولسیون روغن در آب، روش موثر جهت پراکنده نمودن فیتواسترولها در فاز آبی و افزایش کارایی این ترکیبات در کاهش کلسترول است. مقدار امولسیفایر مورد استفاده و میزان روغن بر خصوصیات امولسیون از جمله پایداری و ویژگی‌های رئولوژیک آن تأثیر می‌گذارد. از آنجایی که این عوامل در اثرات درمانی امولسیون‌های دارویی مؤثر می‌باشند در پژوهش حاضر، از مدلسازی به روش شبکه عصبی مصنوعی جهت تخمین ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن در آب استفاده شده است. همچنین مقایسه‌ی این روش و روش رگرسیون چند متغیره نیز انجام شد. عملکرد سیستم با استفاده از مربع مجذور میانگین خطا، خطای مطلق میانگین و ضریب تبیین مورد بررسی قرار گرفت. با مقایسه مدل‌ها مشخص شد که مدل شبکه عصبی برای ارزیابی ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن نتایج بهتری نسبت به روش رگرسیون چند متغیره نشان می‌دهد. ضریب تبیین در روش شبکه عصبی برای ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن به ترتیب برابر با ۰/۹۹۱۱، ۰/۹۹۳۹ و ۰/۹۹۰۳ بدست آمد. با توجه به ضریب تبیین زیاد فاکتورهای اندازه گیری شده، مشخص شد که شبکه عصبی مصنوعی روشی سریع و دقیق جهت مدلسازی ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن/آب است.

واژه های کلیدی: امولسیون، استرول‌های گیاهی، مدل سازی، شبکه عصبی

۱- مقدمه

استرول‌های گیاهی (موسوم به فیتواسترول‌ها) ترکیباتی هستند که به طور طبیعی در گیاهان وجود دارند و متعلق به گروه تری‌ترین‌ها هستند. فیتواسترول‌ها در تمام غذاها با منشاء گیاهی خصوصاً "دانه‌ها و روغن‌ها وجود دارند. نقطه‌ی ذوب این ترکیبات °C ۱۰۰-۲۱۵ است و در هگزان و کلرفرم به آسانی و به طور کامل و در اتانول به میزان اندکی حل می‌شوند و در آب نامحلول می‌باشند (۵). فیتواسترول‌ها از لحاظ ساختار شیمیایی به کلسترول شباهت دارند، تنها تفاوت فیتواسترول و کلسترول در وضعیت شاخه جانبی آنها است (۲). اثر فیتواسترول‌ها در کاهش کلسترول، حتی در مقادیر کم (مصرف ۱/۵- گرم در روز) موجب گسترش کاربرد این ترکیبات در مواد غذایی و غنی‌سازی آنها با فیتواسترول شده است (۴). همچنین، همانند بسیاری از رنگدانه‌های گیاهی، فیتواسترول‌ها فعالیت آنتی‌اکسیدانتی دارند. فعالیت آنتی‌اکسیدانی این ترکیبات به دلیل تشکیل رادیکال‌های آزاد آللیک است که با سایر رادیکال‌های آزاد، ایزومره می‌شوند (۱۴ و ۱۶). جلوگیری از رشد میکروب‌ها در محصولات لبنی و تاثیر مثبت در بقای کشت‌های آغازگر ماست از دیگر مزایای استفاده از این ترکیبات است. بتا سیتواسترول‌های حاصل از چندین گیاه، فعالیت ضد میکروبی در برابر باسیلوس سوبتلیس و کاندیدا آلیکانس نشان دادند (۳ و ۱۰). همچنین فیتواسترول‌ها در بهبود دیابت نوع دو، کاهش خطر ابتلا به سرطان معده و کلون، جلوگیری از رشد تومور، کاهش خطر بیماری‌های التهابی، جلوگیری از تصلب شرایین، کاهش بیماری‌های قلبی-عروقی مفید می‌باشند (۱ و ۱۷). مشکلات اساسی در غنی‌سازی مواد غذایی با استرول‌های گیاهی، نقطه‌ی ذوب بالا، طعم و مزه‌ی گچی و حلالیت پایین آنها در آب است. فیتواسترول‌ها چربی دوست هستند که این ویژگی، استفاده از آنها را در غذاهای پر چرب تسهیل می‌نماید. از طرف دیگر تا حدی مومی هستند، که می‌تواند استفاده از آنها را مشکل کند.

فرم کریستالی، جهت حل شدن در محلول نمک‌های صفراوی روزها یا هفته‌ها زمان نیاز دارد (۱۲). حلالیت فیتواسترول‌های آزاد در تری‌گلیسیریدها نیز کم (۱-۲ درصد) است (۱۱). لذا جهت پراکنده نمودن این ترکیبات از امولسیون‌ها می‌توان استفاده نمود. در این حالت کارایی آنها در کاهش کلسترول نیز افزایش می‌یابد (۱۳). مدلسازی خواص و فرآیندهای مواد غذایی موضوع بسیاری از تحقیقات در حوزه مهندسی مواد غذایی است. شبکه عصبی مصنوعی^۱ جهت مدلسازی در صنایع غذایی مورد استفاده قرار می‌گیرد که یک روش موثر و کارآمد جهت پیش‌بینی و مدلسازی پارامترها در سیستم‌های غیرخطی است. ساختار مواد غذایی به عنوان سیستم‌های غیرخطی شناخته شده‌اند و از این تکنیک برای مدلسازی پارامترهای مختلف در مواد غذایی استفاده می‌شود (۷). در معادلات رگرسیونی فرض اصلی بر این است که داده‌های آزمایشی بیانگر واقعیت پدیده هستند و به کمک معادلات جبری بیان می‌شود. از آن جا که پیش‌بینی شاخص‌های کیفی شامل چند متغیر ورودی و خروجی است، تحلیل آماری و تفسیر آنها مشکل است، از این رو باعث پیچیده شدن مساله می‌شود. در روش‌های آماری ابتدا مدل ایجاد می‌شود و دیگر نمی‌توان دقت مدل برازش شده را افزایش داد. سیستمی در پیش‌بینی دقیق تر عمل می‌کند که از الگوهای ورودی پیامزود، زیرا قابلیت اعتماد بیشتری در طی زمان خواهد داشت و قابلیت سازگاری آن با تعییرات پیش‌بینی نشده در داده‌ها بیشتر خواهد بود. شبکه‌های عصبی مصنوعی به علت داشتن چنین قابلیتی در بین روش‌های ناپارامتری کاربرد بیشتری دارد (۶). شبکه عصبی مصنوعی، یکی از روش‌های محاسباتی است که به کمک فرآیند یادگیری و با استفاده از پردازشگرهایی به نام نرون، با شناخت روابط ذاتی بین داده‌ها، مدلی میان فضای ورودی (لایه ورودی) و فضای مطلوب (لایه خروجی) ارائه دهد. لایه یا لایه‌های پنهان اصلاحات دریافت شده از لایه

^۱ - Artificial Neural Networks (ANN)

ورودی را پردازش کرده و در اختیار لایه خروجی قرار می-
دهد. هر شبکه با دریافت مثال‌هایی آموزش می‌بیند. هدف از

رنولوژیک آن تأثیر می‌گذارد. با توجه به اینکه تاکنون مدلسازی پایداری ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن در آب انجام نشده است، از این رو، هدف از انجام تحقیق، مدلسازی ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن در آب جهت تهیه امولسیون پایدار با استفاده از دو تکنیک شبکه عصبی مصنوعی و رگرسیون چند متغیره بود.

۲- مواد و روش ها

۲-۱- مواد

فیتواسترول از طرف شرکت یاس سپید وش نماینده شرکت دارویی ژجیانگ (Zhejiang Medicine Co., China) تامین شد. فیتواسترول استفاده شده در این مطالعه حاوی بتا-سیتواسترول (حدود ۴۰ درصد)، استیگماسترول (۳۰-۱۵ درصد)، کامیسترول (۳۰-۱۵ درصد) و براسیکاسترول (کمتر از ۱۰ درصد) و امولسیفایر گلیسرول منو استئارات لاکتیلیت از شرکت پراتوس بلژیک (Peratus, Belgium) تهیه گردید. آب مورد استفاده، آب دوبار تقطیر دیونیزه بود.

۲-۲- روش ها

۲-۲-۱- فرمولاسیون امولسیون

با استفاده از آزمایشات مقدماتی، مقادیر حداقل و حداکثر برای هر یک از ۴ ترکیب فیتواسترول، امولسیفایر LACTEM، آب و روغن سویا تعیین شد و با استفاده از طرح مخلوط، ۲۴ امولسیون روغن در آب طراحی گردید. جهت تهیه امولسیون با بافت یکنواخت و سفید رنگ، فیتواسترولها به همراه امولسیفایر و روغن در یک بشر مخلوط و تا دمای °C ۱۳۰-۱۴۰ حرارت داده شدند. فاز آبی امولسیون (آب مقطر) تا دمای جوش حرارت داده شد. سپس فاز روغنی در زیر همزن با سرعت ۷۰۰ دور در دقیقه به مدت ۲ دقیقه مخلوط و در ادامه، فاز آبی به تدریج به فاز روغنی اضافه شد. عمل همزدن به مدت ۴ دقیقه با سرعت ۳۰۰۰ دور در دقیقه یافت.

ادامه

مرحله آموزش شبکه، گسترش یک ساختار درونی است که شبکه را قادر سازد تا الگوهای جدید و مشابه را به طرز صحیحی مشخص یا طبقه بندی کند و در نهایت یادگیری رخ دهد. یادگیری شبکه زمانی انجام می‌شود که وزن‌های ارتباطی بین لایه‌ها چنان تغییر کند که اختلاف بین مقادیر پیش بینی شده و محاسبه شده در حد قابل قبولی باشد. این وزن‌ها حافظه و دانش شبکه را بیان می‌کند. شبکه عصبی آموزش دیده می‌تواند برای پیش بینی خروجی‌های متناسب با مجموعه جدید داده به کار رود (۶). یلماز و همکاران سه روش شبکه عصبی مصنوعی، رگرسیون چند متغیره^۲ و سیستم استنتاج تطبیقی فازی-عصبی^۳ برای مدلسازی ویسکوزیته سیستم گواشی امولسیون آب/روغن را استفاده نمودند. غلظت‌های مختلف روغن، دما و سرعت برش به عنوان پارامترهای ورودی مدل در نظر گرفته شد. نتایج این تحقیق نشان داد که روش‌های سیستم استنتاج عصبی-فازی تطبیقی و شبکه عصبی مصنوعی برای مدل سازی ویسکوزیته سیستم گواشی امولسیون آب/روغن مناسب می‌باشند و نتایج بهتری را نسبت به رگرسیون چند متغیره نشان داد (۱۵). کومار و همکاران (۲۰۱۱) از شبکه عصبی مصنوعی در بهینه سازی غلظت الکل در فرمولاسیون امولسیون روغن در آب استفاده نمودند. نتایج این تحقیق نشان داد که مدل شبکه عصبی می‌تواند در فرمولاسیون‌های دارویی جهت پیش بینی اندازه ذرات، پتانسیل زتا، هدایت الکتریکی و ویسکوزیته و همچنین ارزیابی ثبات امولسیون روغن/آب مورد استفاده قرار گیرد (۹). همچنین در تحقیق دیگر از روش شبکه عصبی برای بهینه سازی فرمولاسیون امولسیون‌های چند گانه استفاده شده است که نتایج این تحقیق نشان داد که روش شبکه عصبی مصنوعی تکنیک غربالگری سریع و دقیق به منظور بهینه سازی فرمولاسیون امولسیون‌های چند گانه می‌باشد (۸). مقدار امولسیفایر مورد استفاده و حجم فاز روغنی بر خصوصیات امولسیون از جمله پایداری و ویژگی‌های

² - Multiple linear regression (MLR)

³ - Adaptive-Network-based Fuzzy Inference Systems (ANFIS)

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (Yi_{observed} - Yi_{predicted})^2}$$

$$MAE = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N |Yi_{observed} - Yi_{predicted}|$$

$$R^2 = \left(\frac{\sum_{i=1}^N (xi-x)(yi-y)}{\sqrt{\sum_{i=1}^N (xi-x)^2 \sum_{i=1}^N (yi-y)^2}} \right)^2$$

N برابر با تعداد داده‌ها و Yi خروجی‌های مدل (ویسکوزیته، فاز سرمی و اندازه ذرات) است. کمترین مقدار RMSE و MAE نشان دهنده‌ی کمترین سطح خطا است و بیشترین مقدار R² نشان دهنده بیشترین حدی است که متغیر وابسته (ویسکوزیته، اندازه ذرات و فاز سرمی) توسط متغیرهای مستقل (روغن، آب، امولسیفایر و فیتواسترول) توصیف می‌شود. در این بررسی از رایانه‌ای با پردازشگر دو هسته ای ۲/۸ گیگا هرتز و حافظه ۲ گیگا بایتی و نرم افزار متلب (۲۰۱۲a)، جهت پردازش داده‌ها استفاده شد. با توجه به اینکه آزمایشات سه بار تکرار شده است، در این تحقیق، از دو تکرار برای آموزش و یک تکرار برای تست استفاده شده است. بنابراین، ۶۷ درصد داده‌ها به عنوان آموزش و ۳۳ درصد به عنوان آزمایش در نظر گرفته شد. تعداد لایه‌های پنهان ۱۰ و هر سری داده ۱۰ مرتبه اجرا شده و در هر مرتبه تعداد تکرار ۱۰۰۰ بوده است و بهترین نتیجه در تکرارهای مختلف گزارش شد.

۳- نتایج و بحث

پارامترهای عملکرد مدل‌های شبکه عصبی و رگرسیون چند متغیره جهت تخمین ویسکوزیته، اندازه ذرات و دو فاز شدن در جدول ۱ نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می‌شود شبکه عصبی مصنوعی در تمام پارامترهای ارزیابی پایداری امولسیون، نتایج بهتری نسبت به روش رگرسیون چند متغیره نشان می‌دهد. کمترین مقادیر مربع مجذور میانگین خطا برای مدل شبکه عصبی مصنوعی مشاهده شد در حالیکه در مدل رگرسیون چند متغیره بالاترین مقادیر گزارش شده است. به

۲-۲-۲- اندازه ذرات

ابتدا نمونه‌ها با محلول ۰/۱ درصد SDS رقیق شدند. بدین صورت که، ۰/۰۵ گرم از امولسیون در بشر ریخته شد و به تدریج ۱۵۰ میلی لیتر از محلول SDS به آن اضافه و محلول به دست آمده تا زمانیکه هیچگونه ذرات معلقی در آن مشاهده نگردد همزده شد. سپس نمونه‌ها با دستگاه (Mastersizer, Malvern Instrument, UK) آنالیز گردیدند.

۲-۲-۳- گرانروی (ویسکوزیته)

اندازه گیری گرانروی نمونه‌ها با استفاده از ویسکومتر اندازه گیری (Brookfield, model DVII, USA) انجام شد. قبل از اندازه گیری، ابتدا نمونه‌ها بوسیله میله شیشه‌ای همگن شدند و سپس گرانروی نمونه‌ها، با اسپیندل شماره ۴، در دمای ۵ °C و سرعت ۱/۵ دور در دقیقه اندازه گیری شد.

۲-۲-۴- دوفاز شدن

به منظور اندازه گیری ثبات امولسیون، ۱۰ میلی لیتر از امولسیون در لوله‌های سانتریفوژ به مدت ۱۵ دقیقه (در دور معادل ۳۰۰۰×g و دمای محیط) سانتریفوژ گردید-2, Sigma, 16, Germany). سپس با اندازه گیری میزان دو فاز شدن و جدا شدن روغن در نمونه‌ها، پایداری امولسیون‌ها به سانتریفوژ مشخص گردید. آزمایش‌ها در ۳ تکرار انجام شد.

۲-۲-۵- طراحی سیستم شبکه عصبی مصنوعی

۲-۲-۵-۱- انتخاب مدل بهینه

به منظور مقایسه‌ی مدلها و انتخاب مدل مطلوب، عملکرد سیستم با استفاده از مربع مجذور میانگین خطا، خطای مطلق میانگین^۵ و ضریب تبیین^۶ مورد بررسی قرار گرفت. نحوه محاسبه به شرح زیر است:

4 - Root mean square error (RMSE)

5 - Mean absolute error (MAE)

6 - Determination coefficient

کربوهیدرات، پروتئین، چربی، آب، خاکستر و هیدروکلورید در ۳۴ نوع امولسیون غذایی که در بازار وجود داشت به عنوان پارامترهای ورودی مدل و ثابت‌های مدل هرشل بالکلی (τ_0) (Pas)، K ، n و r^2 به عنوان پارامتر خروجی در نظر گرفته شد. مدل ANN با سه لایه مخفی و دو نرون در هر لایه، نتایج بسیار خوبی ($r^2=0.919$) برای پیش بینی پارامترهای هرشل بالکلی نشان داد (۷). در تحقیق کومار و همکاران (۹) غلظت‌های مختلف لوریل الکل و زمان به عنوان پارامترهای ورودی و اندازه ذرات، ویسکوزیته، پتانسیل زتا و هدایت الکتریکی به عنوان پارامترهای خروجی مدل به منظور ارزیابی پایداری امولسیون در نظر گرفته شد. ۸۰ درصد داده‌ها به عنوان آموزش و ۲۰ درصد برای آزمایش استفاده گردید. ضریب تبیین مدل ۰/۸۴ بدست آمد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که مشابه تحقیقات پیشین از جمله مدل سازی ویسکوزیته امولسیون گوشتی آب/روغن (۱۵)، بهینه سازی فرمولاسیون امولسیون‌های چندگانه (۹)، بهینه سازی غلظت الکل چرب در امولسیون روغن در آب (۸) و پیش بینی رئولوژیکی برای سیستم‌های تعلیق و امولسیون مواد غذایی (۷) می‌توان از روش شبکه‌ی عصبی جهت مدل سازی ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن در آب استفاده نمود.

به عبارت دیگر، کمترین میزان دقت در تمام پارامترهای ارزیابی شده، در روش رگرسیون چند متغیره با بالاترین مقدار کمترین مقادیر مربع مجذور میانگین خطا و کمترین حد ضریب تبیین مشاهده شد. کمترین مقدار مربع مجذور میانگین خطا نشان دهنده‌ی کمترین سطح خطا است و بیشترین مقدار ضریب تبیین نشان دهنده بیشترین حدی است که متغیر وابسته (ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن) توسط متغیرهای مستقل (امولسیفایر، فیتواسترول، روغن و آب) توصیف می‌شود. شکل‌های ۱، ۲ و ۳ مقادیر مشاهده شده و پیش بینی شده ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن را با استفاده از دو مدل شبکه عصبی و رگرسیون چند متغیره نشان می‌دهند. دقت پایین روش رگرسیون چند متغیره در شکل‌ها مشاهده می‌شود. مقادیر مشاهده شده و پیش بینی شده پارامترهای ارزیابی پایداری امولسیون برای فرمولاسیون‌ها در جدول ۲ نشان داده شده است. در تمام نمونه‌ها مقادیر پیش بینی شده با روش شبکه عصبی بسیار نزدیک با مقادیر اندازه گیری شده می‌باشد. به عنوان مثال در نمونه ۱ مقدار ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن اندازه گیری شده به ترتیب برابر با 78100 cP ، $22/82 \text{ } \mu\text{m}$ و 4 ml می‌باشد و مقادیر پیش بینی شده به ترتیب برابر با $78700/07 \text{ cP}$ و $22/5465 \text{ } \mu\text{m}$ و $4/05 \text{ ml}$ باروش شبکه عصبی مصنوعی به دست آمده است. تاکنون مدل شبکه عصبی مصنوعی جهت مدلسازی پراکنده شدن ذرات فیتواسترول در امولسیون روغن/آب در منابع علمی به جز مدل حاضر ارائه نشده است بنابراین نمی‌توان مقایسه‌ای جهت کارایی شبکه عصبی این پژوهش با کار سایر محققین انجام داد با این وجود به عنوان نمونه کارایی این شبکه با چند شبکه توسعه داده شده توسط سایر پژوهشگران در این حوزه مقایسه می‌شود. هرمن و همکاران (۲۰۱۳) با استفاده از شبکه عصبی مصنوعی یک مدل پیش بینی رئولوژیکی برای سیستم‌های تعلیق و امولسیون مواد غذایی ارائه نمودند. مقدار

جدول ۱: مقادیر کل، آموزش دیده و تست مدل‌های شبکه عصبی و رگرسیون چند متغیره پارامترهای ارزیابی پایداری امولسیون

پارامترهای پایداری	مجموعه داده ها	MLR			ANN		
		RMSE	MAE	R ²	RMSE	MAE	R ²
ویسکوزیته	کل	۵۸۶۱۵	۴۲۹۳۶	۰/۵۳۴۱	۸۰۹۳/۴	۴۲۹۷/۶	۰/۹۹۱۱
	آموزش	۵۷۴۸۵	۴۱۲۴۵	۰/۵۳۴۰	۸۱۴۳/۷	۴۴۰۳/۱	۰/۹۹۱۰
	آزمایش	۶۱۱۰۵	۴۶۷۷۸	۰/۵۳۴۳	۷۹۹۱/۹	۴۰۸۶/۵	۰/۹۹۱۳
اندازه ذرات	کل	۳/۵۳۹۷	۲/۸۰۲۲	۰/۶۷۲۶	۰/۴۹۸۳	۰/۲۸۲۰	۰/۹۹۳۹
	آموزش	۳/۴۵۷۹	۲/۶۶۳۷	۰/۶۶۴۷	۰/۵۷۸۲	۰/۳۰۷۱	۰/۹۹۲۴
	آزمایش	۳/۷۱۸۹	۳/۱۱۷۱	۰/۶۸۹۲	۰/۲۷۶۴	۰/۲۳۱۹	۰/۹۹۸۵
دوفاز شدن	کل	۱/۰۴۵۷	۰/۷۸۶۹	۰/۶۴۹۴	۰/۱۷۴۱	۰/۱۰۴۲	۰/۹۹۰۳
	آموزش	۱/۰۰۲۹	۰/۷۳۶۳	۰/۶۵۷۹	۰/۱۸۷۵	۰/۱۱۰۱	۰/۹۸۸۷
	آزمایش	۱/۱۳۷۱	۰/۹۰۱۹	۰/۶۳۳۲	۰/۱۴۳۷	۰/۰۹۲۵	۰/۹۹۴۰

شکل ۱: تخمین ویسکوزیته با استفاده از مدل سازی شبکه عصبی و رگرسیون چندمتغیره

شکل ۲: تخمین اندازه ذرات با استفاده از مدل سازی شبکه عصبی و رگرسیون چندمتغیره

شکل ۳: تخمین دوفاز شدن با استفاده از مدل سازی شبکه عصبی و رگرسیون چندمتغیره

جدول ۲: مقادیر مشاهده شده و پیش بینی شده پارامترهای ارزیابی پایداری امولسیون در فرمولاسیون‌های مختلف در داده‌های آزمایش

دوفاز شدن (ml)		اندازه ذرات (µm)				ویسکوزیته (cP)(at 1.5 rpm)				
پیش بینی		مشاهده شده	پیش بینی		مشاهده شده	پیش بینی		مشاهده شده	فرمولاسیون (امولسیفایر، فیتواستروئول، آب، روغن)	
ANN	MLR		ANN	MLR		ANN	MLR		۱	۲
۴/۰۵	۱/۳۹۲۱	۴	۲۲/۵۴۶۵	۱۹/۱۵۷۵۰	۲۲/۸۲	۷۸۷۰۰/۰۷	۱۱۳۳۳۱/۲۵	۷۸۱۰۰	(۱۵، ۶۱/۲۵، ۱۷/۵، ۶/۲۵)	۱
۱/۲	۱/۹۰۴۰	۱/۱	۱۲/۷۲۹۹	۱۶/۳۰۰۰۰	۱۲/۹۹	۲۰۹۹۲۶	۱۸۷۴۸۰	۲۳۳۱۰۰	(۰، ۸۰، ۱۰، ۱۰)	۲
۰/۵	۲/۳۴۱۰	۰/۶	۱۹/۹۱۰۰۷	۲۱/۰۹۰۰۰	۱۹/۹۱	۱۱۸۴۴۸/۲	۹۵۰۵۰	۱۱۸۰۰۰	(۱۰، ۷۰، ۱۵، ۵)	۳
۰	۰/۴۳۴۴	۰	۱۵/۴۷۹۴۶	۱۳/۴۷۰۰۰	۱۵/۳۵	۱۲۷۳۲۴/۷	۱۸۴۹۲۵	۱۲۵۰۰۰	(۲۰، ۶۵، ۱۰، ۵)	۴
۲/۰۳۳۳	۲/۶۹۱۰	۱/۸	۲۴/۱۱۶۵۵	۲۲/۹۴۰۰۰	۲۴/۲۵	۴۵۷۰۰/۲۷	۹۱۱۷۰	۴۵۱۰۰	(۰، ۷۰، ۲۰، ۱۰)	۵
۰	-۱/۱۲۲۰	۰	۱۰/۵۰۶۴۴	۷/۷۰۰۰۰	۱۰/۰۸	۲۸۷۰۳۷/۷	۲۷۰۹۲۰	۲۸۵۳۰۰	(۲۰، ۶۰، ۱۰، ۱۰)	۶
۰	-۰/۳۳۵۰	۰	۱۵/۱۵۷۵۲	۱۴/۳۴۰۰۰	۱۴/۸۵	۱۶۷۷۴۹/۶	۱۷۴۶۱۰	۱۸۳۲۰۰	(۲۰، ۵۰، ۲۰، ۱۰)	۷
۰/۲	۰/۰۴۹۷	۰/۳	۱۳/۹۰۴۶۸	۱۳/۹۰۵۰۰	۱۴/۱۳	۱۸۶۳۹۹/۸	۱۷۹۷۶۷/۵۰	۱۸۵۸۰۰	(۲۰، ۵۷/۵، ۱۵، ۷/۵)	۸
۳/۴	۳/۴۶۰۵	۳/۴	۲۴/۳۳۴۰۳	۲۲/۰۷۰۰۰	۲۴/۴۵	۲۶۹۵۱/۶۹	۱۰۱۴۸۵	۲۶۸۰۰	(۰، ۸۵، ۱۰، ۵)	۹
۰	۱/۲۲۱۵	۰	۱۵/۴۳۲۳	۲۰/۱۱۰۰۰	۱۶/۰۷	۱۲۸۰۲۳/۹	۸۸۶۱۵	۱۲۳۸۰۰	(۲۰، ۵۵، ۲۰، ۵)	۱۰
۰/۹	۱/۱۶۹۲	۰/۸	۱۴/۱۸۷۵	۱۴/۸۸۵۰۰	۱۴/۴۲	۱۸۳۴۳۳/۳	۱۸۶۲۰۲/۵۰	۱۸۳۱۰۰	(۱۰، ۷۲/۵، ۱۰، ۷/۵)	۱۱
۴/۲	۳/۸۵۴۰	۴	۳۳/۰۶۰۰۳	۲۵/۳۹۰۰۰	۳۳/۲۹۴	۱۹۷۰۵/۷۸	۵۳۳۳۰	۲۲۴۰۰	(۰، ۸۰، ۱۵، ۵)	۱۲
۱/۲	۱/۹۰۴۰	۱/۳	۱۲/۷۲۹۹	۱۶/۳۰۰۰۰	۱۲/۷۵	۲۰۹۹۲۶	۱۸۷۴۸۰	۱۸۸۰۰۰	(۰، ۸۰، ۱۰، ۱۰)	۱۳
۱/۷۳۳۳	۲/۲۹۷۵	۱/۷	۲۳/۲۰۹۸۸	۱۹/۶۲۰۰۰	۲۳/۰۷	۵۸۵۰۳/۰۲	۱۳۹۳۲۵	۵۸۴۰۰	(۰، ۷۵، ۱۵، ۱۰)	۱۴
۲/۷	۲/۵۱۱۶	۲/۹	۱۲/۶۴۰۱۵	۲۰/۱۳۷۵۰	۱۲/۹۸	۲۸۲۴۹۷/۲	۱۱۹۷۶۷/۲۵	۲۸۲۰۰۰	(۵، ۷۶/۲۵، ۱۲/۵، ۶/۲۵)	۱۵
۰/۲	۱/۱۷۸۰	۰/۱۵	۱۹/۵۸۲۴۸	۱۸/۶۴۰۰۰	۱۹/۴۶	۱۲۱۹۹۷/۲	۱۳۲۸۹۰	۱۲۱۲۰۰	(۱۰، ۶۰، ۲۰، ۱۰)	۱۶
۰	۰/۴۳۴۴	۰	۱۵/۴۷۹۴۶	۱۳/۴۷۰۰۰	۱۵/۵۸	۱۲۷۳۲۴/۷	۱۸۴۹۲۵	۱۲۷۴۰۰	(۲۰، ۶۵، ۱۰، ۵)	۱۷
۳/۰۶۶۶	۲/۷۲۰۰	۳/۳	۲۴/۹۹۹۸	۲۳/۹۲۰۰۰	۳۵/۳۸	۲۳۱۵۱/۰۱	۶۱۶۵۳/۳۳۳	۲۴۰۰۰	(۶/۶۷، ۶۶/۶۷، ۲۰، ۶/۶۷)	۱۸
۶/۷	۴/۲۴۷۵	۷/۱	۳۳/۱۲۳۹۶	۲۸/۷۱۰۰۰	۳۳/۴۹	۱۸۹۰۰/۶۶	۵۱۷۵	۱۸۰۰۰	(۰، ۷۵، ۲۰، ۵)	۱۹
۰	۱/۲۲۱۵	۰	۱۵/۴۳۲۳	۲۰/۱۱۰۰۰	۱۵/۰۸	۱۲۸۰۲۳/۹	۸۸۶۱۵	۱۳۲۹۰۰	(۲۰، ۵۵، ۲۰، ۵)	۲۰
۰/۱	۰/۸۴۴	۰/۱۲	۱۵/۶۲۰۵۱	۱۵/۳۲۰۰۰	۱۶/۰۳	۱۲۴۶۰۰/۲	۱۸۱۰۴۵	۱۲۳۹۰۰	(۱۰، ۶۵، ۱۵، ۱۰)	۲۱
۰	-۰/۳۳۵۰	۰	۱۵/۱۵۷۵۲	۱۴/۳۴۰۰۰	۱۵/۳۹	۱۶۷۷۴۹/۶	۱۷۴۶۱۰	۱۵۳۱۰۰	(۲۰، ۵۰، ۲۰، ۱۰)	۲۲
۰	-۱/۱۲۲۰	۰	۱۰/۵۰۶۴۴	۷/۷۰۰۰۰	۱۰/۳۸	۲۸۷۰۳۷/۷	۲۷۰۹۲۰	۲۸۷۴۰۰	(۲۰، ۶۰، ۱۰، ۱۰)	۲۳
۲/۲	۱/۹۳۰۱	۱/۹	۱۲/۳۷۹۸۲	۱۹/۱۵۷۵۰	۱۲/۳۸	۲۸۲۳۰۰/۲	۱۱۳۳۳۱/۲۵	۲۸۲۳۰۰	(۵، ۷۲/۲۵، ۱۵، ۸/۷۵)	۲۴

۴- نتیجه گیری:

آب/روغن می‌باشد. بر اساس مقایسه مدل‌ها شبکه عصبی مصنوعی نسبت به روش رگرسیون چند متغیره عملکرد و دقت بیشتری در ارزیابی پارامترهای پایداری امولسیون، ویسکوزیته، اندازه ذرات و دوفاز شدن نشان داد.

در این تحقیق، مدلسازی ذرات فیتواستروئول در امولسیون روغن/آب با استفاده از روش رگرسیون چند متغیره و شبکه عصبی مورد بررسی قرار گرفت. براساس یافته‌های این مطالعه شبکه عصبی مصنوعی روشی سریع، دقیق با توانایی تقریب تابع قوی جهت مدلسازی ذرات فیتواستروئول در امولسیون

- Based on Artificial Neural Networks. *Journal of Dispersion Science and Technology* 29: 319–326.
9. Kumar, k. J., G. Mohanpanpalia and S. Priyadarshinis. 2011. Application of artificial neural networks in optimizing the fatty alcohol concentration in the formulation of an O/W emulsion. *Acta Pharmaceutica* 61: 249–256.
  10. Moshi, M. J., C. C. Joseph, E. Innocent and M. H. H. Nkunya. 2004. In vitro antibacterial and antifungal activities of extract and compounds from *Uvaria scheffleri*. *Pharmaceutical biology* 42: 269-273.
  11. Noakes, M., P. M. Clifton, A. M. E. Doornbos and E. A. Trautwein. 2005. Plant sterol ester enriched milk and yoghurt effectively reduce serum cholesterol in modestly hypercholesterolemic subjects. *European Journal of Nutrition* 44: 214-222.
  12. Ostlund, R. E. 2002. Phytosterols in human nutrition. *Annual Reviews in Human Nutrition* 22: 533-549.
  13. Richelle, M., M. Enslin, C. Hager, M. Groux, I. Tavazzi, J.P. Godin, A. Berger, S. Metairon, S. Quaile, C. Piguët-Welsch, L. Sagalowicz, H. Green and L.B. Fay. 2004. Both free and esterified plant sterols reduce cholesterol absorption and the bioavailability of beta-carotene and alpha-tocopherol in normocholesterolemic humans. *The American Journal of Clinical Nutrition* 80: 171-177.
  14. Wang, T., K.B. Hicks and R.A. Moreau. 2002. Antioxidant Activity of Phytosterols, Oryzanol, and Other Phytosterol Conjugates. *Journal of the American Oil Chemists Society* 79: 1201-1206.
  15. Yilmaz, M. T., S. Karaman, A. Kayacier, M. Dogan and H. Yetim. 2012. Construction of predictive models to describe apparent and complex viscosity values of O/W model system meat emulsions using adaptive neuro – fuzzy inference system (ANFIS) and artificial neural networks (ANN). *Food Biophysics* 7: 329–340.
- ۵-منابع**
1. Awad, A. B. and C. S. Fink .2000. Phytosterols as anticancer dietary components: evidence and mechanism of action. *Journal of Nutrition* 130: 2127-2130.
  2. Baker, V. A., P. A. Hepburn, S. J. Kennedy, P. A. Jones, L. J. Lea, J. P. Sumpste, and J. Ashby. 1999. Safety and evaluation of phytosterol esters. Part 1. Assessment of oestrogenicity using a combination of in vitro and in vivo assays. *Food and chemical Toxicology* 37: 13-22.
  3. Beltrame, F.L., G.L. Pessini, D.L. Doro, B.D. Dias Filho, R.b. Bazotte and D.A.G. Cortez. 2002. Evaluation of antidiabetic and antibacterial activity of *Cissus secyoides*. *Brazilian Archives of Biology and Technology* 45: 21- 25.
  4. Doornbos, A.M.E., E.M. Meynen, G. Duchateau, H.C.M. van der Knaa, and E.A. Trautwein. 2006. Intake occasion affects the serum cholesterol lowering of a plant sterol enriched single dose yoghurt drink in mildly hypercholesterolaemic subjects. *European Journal of Clinical Nutrition* 60: 325-333.
  5. Goad, J. L., B. V. Charlewood and D. V. Banthorpe. 1991. *Methods in Plant Biochemistry*. Academic Press, London, 7, 369.
  6. Goyal, S. and G. K. Goyal. 2012. Smart artificial intelligence computerized Models for shelf life prediction of processed cheese. *International Journal of Engineering and Technology* 1: 281-289.
  7. Herrmann, J., A. Brito Alayón, J. Trembley and U. Grupa. 2013. Development of a rheological prediction model for food suspensions and emulsions. *Journal of Food Engineering* 115: 481–485.
  8. Huixian, W., Z. Fang, M. Jianguo and W. Zhengwu. 2008. Formula Optimization of Emulsifiers for Preparation of Multiple Emulsions

16. Yoshida, Y. and E. Niki. 2003. Antioxidant effect of phytosterol and its components. *Journal of Nutritional Science and Vitaminology* 49: 277-280.
17. Zawistowski, J. and D. D. Kitts. 2004. Functional foods- a new step in the evaluation of food development. *Clinical Rounds* 4: 1-6.